

ŽEMAITIJA

visuomenės bepartysis laikraštis.

Išieina sekmadieniais ir ketvirtadieniais.

Prenumeratos kaina vienam mėnesiui:
Raseinių miesto ūmėjams—1 rb. 50 k.
Visiems kitiems „ „ 1 rb. 80k.

REDAKCIJOS ADRESAS:
Raseiniai, Senatorių gatvė № 21

Skelbimų kaina:
Petito eilutei arba jos vietai ant pirmo puslapio —75 k.
ant antro 50 k.

№ 18

Raseiniai, Sekmadienis, Gegužės m. 4 d. 1919 m.

Metai I

Žinios Raseinių Miesto Tarybos.

1. Posėdyje kovo mėn. 31 d. nutarta: arklių rinką palikti, kaip ir buvusi už miesto, neperkeliant į miestą, kur buvo kiaulių rinką ir vokiečiais pavadinta „Makensen plac“. Nutarta pavadinti „MIESTO VIEŠOJI VIETA“, kurią su laiku reikės apšodinti medukais.

2. Pradėjus veikti sanitarinei komisijai, nutarta miestą padalinti į 19 nuovadų ir į kiekvieną paskyrė nuovados priežiūrėtoją.

3. Sumažinus epidemiją, dėmėtosi šiltinės, nutarė, kad mėsos, turinčių kurenti dezinfekciją, kad perleisti per karštį.

4. Nutarta padaryti raupų priverstiną čiepijimą miesto gyventojams su mokesčiu po 20 k. ir neturtingiems veltui.

5. Atmestas sumanymas įvesti panaktinius mieste, kad padėjus milicijai.

6. Už pardavinėjimą degtinės nubaustas E. Šternas — 500 rub., gyvenantis prie bažnyčios.

7. Posėdis balandžio mėn. 5 dienos.

I. Atiduota nuomom 1 metams miesto gyvenimas (ferma) Cemachui Volpe su nuoma po 400 pūd. avių ir šieno. Užstatai ant 1 metų 3000 rub., duoti veltui butą Ugnagesių stovyklai, duoti šiaudų kiek reikalinga bus arkliams pakreikimui.

II. Susitarta su Perlovu apie elektrą. Vietoj reikalaujamų 1 rub. už 1 kilovat. imant prie vokiečių 17½ kap. nutarta mokėti tik 25 kap. Perlovas nesutiko. Pridėjimą nutarta skaityti tik nuo balandžio 1 diena š. m.

III. Nutarta atgaivinti veikusiąją prieš karą Ugnagesių draugiją.

Žinios Raseinių Miesto Valdybos.

1. Už pasirodymą girtais gatvėse nubausti: ČESNA iš Arškainių ir ŽEVELSKIS iš Ramonų po 50 rub, Viktoras ARMONAITIS — 25 rub. Juoz. BACYS, Mikalojus TARNAPAVIČIUS iš Žičkiškės ir Ignas GRIŠINAS po 10 rub. paskutiniai tarpu SAVES buvo peiliais apšadaę.

2. Aizikas Blochas, vežusis slaptai 14 sv. sviesto nubaustas 50 rub.

NERAMUMAI PETRAPILY.

Petrapilio bolševiku laikraštis „Pravda“ № 65 nuo š. m. balandžio 23 d. labai gailingai apipješe blogą bolševikų padėjimą. Tarp ko kitko sako, kad garbė ir viltis rusų revoliucijos — petrapilio proletariatas paskutiniu laiku prisidėjo prie demonstrantų, kurie eina prieš Sovietų Valdžią. Bet vienos streikuojančios dirbtuvės delegacija atvyko į Smolno institutą — dabartinės Valdžios buveinė — ir pradėjo žerti skundas ant Sovietų Valdytojų.

„Gyvent toliau nebegalima — pareiškė vienas iš delegatų — jeigu už vienus puspardžius mokėt po kelis šimtus rubl.“

„Gruodį laiku mums visiems priseis iš bado mirtį, — su pasipiktinimu šaukė kitas. Kada delegacija prabilo apie blogą maisto stovį ir apie maisto dalykų vogimus, tai akys visų delegatų užsidegė ir ant kiekvieno veido galima buvo matyti neapykantą ir pasibjaurėjimą prieš bolševikus.

— Vagia po devynis vagonus į diena — ot, kaip elgesi su mumis — atsiliepė viens iš delegatų.

Delegatas pasakė apie 9 vagonus; o minia kalbės ir net kalta apie 99.... — prideda „Pravda.“

Valstybė ir demokratinis jos valdymo būdas.

Žmogus privalo gyventi viešu gyvenimu. Būdamas jis atskira vienata, negalėtu apturėti, to kas jam neatbutina, kad galetu tobulinti savo širdį ir savo protą. Kadangi jokia tauta gyvoti be valdžios, kuri ja dabuotų ir vestų prie užmanyto tikslo, tad matomas dalykas, kad valdžia neatbutinai reikalinga.

Valdžios tikslas yra žmonių gerovė ir abelna visuomenės gerovė. Valdžią reikia suprasti kaip kokią buitį, esybę, darymą, veikimą, pridermę. Valdžia tai ne praturtėjimo proga ir ne aukštų vietų užėmimo uždotis, nei naudojimo bet pildimo priedermė. Visuomenės rėda reikalauja, kad visokia Valdžia turėtu atsakomybę ir savęs pasiaukavimą t. y., kad būtų priversta atsakyti už darbus ir visiškai atsiduoti visuomenės labui.

Koks visuomenės valdymo gerėsnis būdas — apie tą dar tebesiginčijama. Šiuom žygiu mes išžiūrėsime trumpai į demokratinį valdymo būdą. Šių dienų mokyklos pažvelgiu, daugumos aukštai statoma demokratinis valdymo būdas. — Demokratija yra tai visų valdymas, del visų greovės. Keturios teisės privalo patarnauti piliečiams; teisės be kuriu nėra demokratijos.

1. Abelnas balsavimas: kiekvienas pilietis privalo turėti viešpatystės valdyme pasekmingo, naudingo dalyvavimo teisės. Tautos gyvenimas yra tai nepertraukiama eilė darbų, tarp kurių vieni veda prie tikslo, kiti tarnauja kaip būdai. Kur sprendžiama svarbus dalykai, tenai visa tauta privalo dalyvauti. Mokitesnieji privalo dalykų stovį sąžiningai perstatyti menkia apšviestiems, kad išieitu vienoda galutina išvada visuomenės balsavime.

2) Proporcijonalinė lygyba kaslink priedermių ir viešos naudos. Kiekvienas pilietis privalo naudotis tokia gerove, kokia jam duoda visuomenė, pasėmusi iš visokių viešpatystės santikių, naudotis pagal savo ušdarbio ir reikalo, bet ir priedermių sunkume turi kiekvienas dalyvauti pagal savo galės jėgų ir gabumo.

3) Priverstinai mokinimas, net kiekvienas pilietis privalo turėti atsakantį išauklėjimą ir apšvietimą, kad galėtu būti atsakas rinkėjo ir piliečio priedermiems.

Respublikinis valdymo būdas. Respublikos buitį tame, kad viršiausių valdžių yra renkama. Čionai jau skiriasi į respublikinę ir demokratinę pakraipą, žiurint kokie pažvelgimai, kokia partija ima viršų. Demokratija nepažįsta jokio pavaldėjimo ir leidžia prie valdymo atsakomiausius, visuomenės balsais išrinktus, paskiriam laikui, asmenis. Respublikinė pakraipa vadinama tada, kada nėvisa tauta, bet jos didumos dalis renka vyriausią valdžią. Klausymas, kodėl demokratija daugiau turi šalininkų? Atsakymas, delto kad tame valdymo būde tikriau galima taikinti ir praversti brolijos santikius. Kristaus mokslo sėkla mesta irgi turėjo pagimdyti demokratiją. Kristaus mokslas yra pilnas demokratinė pradžios gėivalų. Kaip vaikas, laikui bėgant, neatbūtinai gamtos veiksmu turi tapti augusiu, taip ir žmonija, kaip tik pėmeta kudikystę ir mažvaikystę, turi prieiti prie demokratinio savės valdymo būdo.

Virš to demokratinis valdymo būdas yra tarsis gamtos teisių pasekmė ir teisingumu.

Pirma ir svarbiausia žmogaus priedermė — tai pilna teisė savimi valdymo ir laisvė turėti savastį ir jos gyvenimo būdą. To niekas liuosai negali išpildyti, kol nepasiliuosuos nuo tokios valdžios, kol neturės liuosos viešame tautos valdyme dalyvavimo į kuria įeina jis pats, kaip jo dalis. Demokratinis valdymas gema tada, kada karaliai ir pats valdonai nebėišpildo liaudies reikalauimų ir šio pasaulio mažutėlių priedermių, kada nelaimės ir skurdas pradeda viešpatauti. Dauguma myli ir paturi uoliai demokratią, del to dėsni, kad čionai pirmas vietas užima tie, kurie pasirodo atsakomiausiais, kad demokratiijoje gerbiama asmeninė žmogaus vertė. Čionai niekas neprivalo atsisakyti

nuo galimų jam darbų, nei norėti, kad kiti už jį, dirbtų tą, ką jis gali ir sugebia i niekas neprivalo reikalauti tokio patarnavimo, kokį jis gali sau pats atlikti. Svarbiausia demokratijos idėja, kad čionai žmogus pats privalo siekti savo visapusiško išsilavinimo ir gerovės. Tas tikslas gražus, nes labai pagerbia asmeninę žmogaus vertę, padėda žmogui pasiliuosuoti nuo išnaudojimo blogo, nenaikinant, vienok, žmogaus liūtosios valės, nurodant tikusius kariavimo būdus, padauginant savo tautą mokačiais savę valdyti asmeninis ir gudriais savo tautos pavaldonas. Toks tai yra demokratijos uždavinys. Te gyvoja krikščionių demokratų partija!

Kun. Skinderis.

LIETUVOS PAŠTAS.

Jau paštas susitvarkė ir priimami netikėtai paprasti laišškai, bet ir apdrausti. Taipogi priimami laikraščių užsakymai, einantieji Lietuvoje ir Vokietijoje.

Lietuvos Valstybės Paštų Įstaigos yra šiose vietose:

Kaune, Vilkiroje, Kedainiuose, Janavoje, Kaišėdoriuose, Raseiniuose, Skaudvilėje, Jurbarke, Rietave, Kvedarose, Garžuose, Kretingoje, Tauragėje, Sedoje, Akmenėje, Telšiuose, Plungėje, Kelmėje, Prienuose, Alytuje, Vilkaviškyje, Naumiestyje, Kybartuose, Šakiuose, Marijampolėje, Kalvarijoje, Seinuose, Kapčiamiestyje

Lietuvos paštai yra dar: Gardine, Volkoviške, Sokulkoje, Gorodake, ir Lunoje.

Taksa laiškam nustatyta: atvirutės vietoje 10 skatikų, kitur - 20 skatikų. Uždarytiems laiškam: vietoje 15 skatikų, kitur 30— skatikų.

Užsienin: atvirutėms 40 skatikų, laiškam 50 skatikų. Už apdraudimą—30 skatikų. Kariškiai už paprastus laiškus moka pusę kainos, jei laiškus pažymi tos dalies antspauda.

RASEINIAI

SIUVĖJŲ „RATELIO“ SEKRETORIUS I. VALYŪČIUS

mus prašo pranešti, kad Raseinių siuvėjų profesijinės sąjungos „Ratelio“ susirinkimas šaukiamas gegužės 4 diena. Taigi kviečiame ne tik visi prisirašiusieji nariai, bet ir kiti siuvėjai ir suvėjos Raseinių ir apylinkės susirinkimo vieta: Vilniaus gatvė № 165 pas siuvėją V. Teišerskį. Pradžia 1½ valand. po pietų

Gegužės 1 d. Ketvirtadienį social-demokratų darbininkų partija šventė gegužės 1 dieną. Nuo pat ryto visose gatvėse jau buvo matyti daug žmonių—inteligentija, darbininkai su prisegtais raudonais ženkliais, mokiniai ir vaikai. 9 val. ryto krikščionių social-demokratų darbininkų partija, lidžiama daugybę žmonių, traukėsi bažnyčios link. Pirm manifestacijos nešė raudoną vėliavą su parašais, ant vienos pusės „Te gyvoja vienybė ir liuosybė Lietuvoje!“ ir ant kitos pusės „Te gyvoja social-demokratų darbininkų partija!“ «1905—1919».

Bažnyčioje susirinko daugybė žmonių. Kun. Butrimas laikė prakalbą ir atlaikė pamaldas. Po to manifestacija nuvyko ant Vilniaus gatvės, kur ją sutiko žydų social-demokratų darbininkų partija su raudona vėliava su parašais žydų kalboje: «Te gyvoja internacionalas! Te gyvoja socializmas! Te gyvoja 8 val. darbo diena!»

Iškilminga manifestacija, griežiant orkestrui ir dainuojant revoliucijines dainas apvaikštinėjo visas miesto gatves.

Taip kaip buvo turgaus diena, žmonių

skaičius kas kart vis didejo ir daėjo lig 2000 žmonių. Visur buvo pastatyti sargybiniai Lietuvos kariuomenės, kuriais vadovavo komendantas pavaduotojas karininkas p. Maciukevičius.

Visur viešpatavo pilniausia tvarka.

S.

Laikraštį „Žemaitija“ patalpintas „LAIŠKAS BOBUTEL.“ Skaitai ir juokas ima iš to Baltruuko, kaip ivairaus paukščiuko, kuris taip garsiai gieda kad tas skambantis balselis beveik kožnam į ausį lenda. Kas tas per paukštelis, kuris taip drąsiai ir garsiai čiulba? Ar neatskrydo su kitais pavasario paukšteliais iš tolimos padangės; nes, kaip regis, kad lig šioliai panašaus griežiko Raseiniai neturėjo. Bet jam taip čiulbant sunku ir palikti neapkaitavus jo čiulbėjima Betgi Raseiniečiai visi klausos, visį tyli, turbūt tą balselį myli. Net ir pati bobutė regis pamėgo, kad tyli. Ką gi bekalbėti apie komisarų ir visus kitus ir abejonės nėra. Keisti laikai, ivairus balsai Maži būdami net ir didelius apkurtina ir priešingai būdami net ir dideliais patelpa į mažas vietas, į kurias net ir mažam perankšta būtų.

Vietinis Žvrlblis.

Atsitikimai.

Naktį iš balandžio 17 d. į 18 d. pas Raseinių miesto pilietį Antaną Mackevičių, gyvenanti Nemakščių gatvėje, pavogta 2 kiaušiai. Vagis kol kas dar nesurastas.

Naktį iš Balandžio 22 į 23 d. kaime Valatkiškiuose, Šilavos valsčiuje, karininkas Pranas SIRUTIS persėvė savo tarnaitę Oną Buivikę. Dalykas buvo taip. SIRUTIS, pabudęs nakčia, išgirdo, kad ant kiemo kas-tai kalba. Paėmęs šautuvą jis išėjo laukan ir pamatė einant pro triobą vyriškį ir moteriškę, kurie nešė su savim pundelį. Sugrįžęs triobon ir pamatęs, kad po lova nėra jo pintinukės, jisai vel išbėgo laukan ir norėjo juos sulaukyti. Bet pašigirdo šuvis Tada jis, nieko nelaukęs, taip pat iššovė ir sužeidė mirtinai, kaip paskui pasirodė, savo tarnaitę Buivikę.

Balandžio 26 diena š. m. 8 val. vak. kaime Bedančiuose, Raseinių Valščiaus, užmuštas Juozas Marčevskis. Užmušime kaltinamas ūkininkas to paties kaimo Juozas Bertulis, kuris jau suareštuotas ir sėdi Raseinių kalėjime.

Balandžio 30 diena Jurbarko milicija suareštavo buvusias du vokiečių žandarų Praną Poseiką ir Otto Vinskovskį kaltinamus sumušime ir apiplėšime gyventojų. Butkaičių kaimo Kozinkio iš kurio atėmė revolveri ir 400 rublių. Vokiečiai plesikai pristatyti į Raseinius.

Pasikalbėjimas su Prezidentu Smetona

Vals. Prezidentas A. Smetona

teikėsi pranešti Liet. Sp. Biuro bendradarbiui šį tą iš savo keliones išpūdžių:

Mažosios valstybės, kaip Švedija, Norvegija, Danija, kurios išvirštiniai savo gamta yra panašios Lietuvai, yra taip pat demokratiškos savo dvasia, kaip ir Lietuva nežiūrint jų nedemokratiškos valdymo formos. Įstaty-

mai leidžiami darbininku luomui apdrausti ligoje, mirtyje, senatvėje ir t. t. Demokratinis visiems sluogsniams prieinamos mokyklos, ūkio pavyzdingas pastatymas, išradimas visai naujų gaminimo būdų, kooperacijos išsiplėtojimas, visa tai rodo tų šalių demokratinę dvasia. Tose šalyse yra bendra ideja užmegsti tamprius, kultūros, prekybos, ir pramonės santykius su Lietuva. Taip iš Švedų mes galime gauti industrijos išdirbinių, geležies, vario, trašų ir t.t. iš Norvegų—žuvių, silkių, trašų ir t.t. iš Danų pagerintų ūkio išdirbinių ir kitu dalykų.

Visoms šiuoms mažoms tautoms yra nusistatymas ir jų reikalai, ypač Šveduose. Jie gerai supranta, kad lietuviai yra atskira tauta nieko bendra neturinti su lenkais ir rusais. Lietuvių klausymas Danuose žymiai paškėjo tuomet, kuomet ten atsilankė Liet. Val. Prezidentas A. Smetona. Buvo surasta progos supažindinti į žymesnius Danu veikėjus su Lietuvos klausymu.

Kareivių šeimynų aprūpinimo klausymu

Prezidentas pareiškė, kad visomis pajėgomis stengsis, kad būtų pilnai aprūpintos žuvusiųjų šeimynos, taip pat ir išėjusių Tėvynės ginti savanorių, kurių šeimynos neturi kuo gyventi. Bendrai stengsis, kad visu kuom būtų ji aprūpinta.

Iš užimtos bolševikų šalies.

Vilnius, Švenčionių, Smergainių ir Disnos apskrčiuose bolševikai nesugeba įkurti sovietų, nes liaudis nenori ir visokiais būdais tam priešinasi.

Dezertyrų raudonarmiečių prikimšti pilni kalėjimai. Tarp kurių yra ir lietuvių iš suvėjos. Tiesiog buvę Rusijoje, nematę o. Tiesiog buvę Rusijoje, traukė per. Tiesiog buvę Rusijoje, atsidarius, bėga nuo fronto. Daugelis pabėga, sugrįžta Lietuvon, kiti gi patenka į Komisarų nagus. O pastarieji jiems randa vietą.

Taip tad kenčia skurdą mūsų broliai lietuvai „Laisvės Šaly“ bolševikų agitatorių.

L. S. B.

Laiškų Skrynutė

KAIMYNUI. Dar kartą atkartojame, kad prisiunčiant korespondencijas ar straipsnius, reikia, apart slapyvardžio, pranešti ir savo pilną adresą.

Redaktorius: Redakcijos Komisija.

Dėlei POPIERIO BRANGUMO

Redakcija laikraščio „ŽEMAITIJA“

praneša gerb. skaitytojams, kad nuo birželio m. 1 d. prenumeratos kaina apseis Raseinių miesto emėjams 2 rub. Visiems kitiems „ 1 rub. 80 k. Kaina ats-kiriems ekzemplioriams - 25 kap.

FELDŠERIS

atvyko iš VILNIAUS ir apsigyveno Vilniaus gatvėj nam. Zakso № 112 (kur buvo rusų paštas) priėmimas LIGONIŲ per ištisą dieną.

G. ELCHONES

Pamestąjį (Obosto) pasą Isaako FLEIŠERIS vardu išduotąjį skaityti neturinčiu savo vertės ir radus jį-pasiųsti į raštynę RASEINIŲ NUOVDOS MILICIJOS.